

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра філософії, біоетики та історії медицини
ВІДДІЛЕННЯ РЕЛІГІЄЗНАВСТВА ІНСТИТУТУ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (Словаччина)
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ "HUMANUS" (Болгарія)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра релігієзнавства

ФІЛОСОФІЯ, РЕЛІГІЯ ТА МЕДИЦИНА В СУЧАСНУ ДОБУ

матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького)

11 – 12 червня 2025 р.

УДК 2+61] (062)

Р 36

Філософія, релігія та медицина в сучасну добу: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті свт. Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького). – К.: НМУ ім. О. О. Богомольця, ПП “Видавництво “Фенікс””, 2025. – 332 с.

ISBN 978-617-8310-48-6

Редакційна колегія:

Кучин Юрій Леонідович – ректор НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Науменко Олександр Миколайович – перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Земсков Сергій Володимирович – проректор з наукової роботи та інновацій НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Скрипник Рімма Леонідівна – проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Саган Олександр Назарович – завідувач Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, професор.

Відповідальні редактори:

Васильєва Ірина Василівна – завідувач кафедри філософії, біоетики та історії медицини НМУ ім. О. О. Богомольця, професор.

Шевченко Сергій Леонідович – професор кафедри філософії, біоетики та історії медицини НМУ ім. О. О. Богомольця.

Рецензенти:

Гаврилюк Тетяна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту.

Сторожук Світлана Володимирівна – доктор філософських наук, професор, професор кафедри української філософії та культури Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Затверджено до друку Вченою радою Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (протокол № 10 від 19 червня 2025 р.)

ISBN 978-617-8310-48-6

© НМУ ім. О. О. Богомольця, 2025

СТУДЕНТСЬКА СЕКЦІЯ

*Напрям 1. Питання філософії, релігії та медицини
у житті і творчості видатних діячів сфери охорони здоров'я*

Сосунович М. С.,

НМУ імені О. О. Богомольця,
mar.so.05096@gmail.com

Науковий керівник:

д. філос. н., проф. Шевченко С. Л.,
професор кафедри філософії, біоетики та історії медицини
НМУ імені О. О. Богомольця

СТРАЖДАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО МОРАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ З ПОЗИЦІЇ В. Ф. ВОЙНО-ЯСЕНЕЦЬКОГО

Проходячи свій життєвий шлях людина досягає певного рівня моральної зрілості, і страждання у цій подорожі відіграють роль рушійної сили та є відправною точкою до особистісної трансформації. Насамперед варто охарактеризувати саме поняття “моральна зрілість”, що доволі складно, адже термін є багатограним і включає в себе багато аспектів моральних якостей, зокрема: прийняття рішень незалежно від зовнішніх впливів і емоцій, керуючись виключно етичними принципами та зваженням співвідношення добра і зла; вміння брати повну відповідальність за свої вчинки, а також повне усвідомлення їх причин і наслідків; здатність відчувати емпатію до чужого болю, тобто проявляти співчуття та розуміння до їх страждань; вміння поставити прийняття правильного рішення вище власних інтересів, при цьому бути готовим до самопожертви. Все вище перераховане не є повним описом моральної зрілості, але це найбільш яскраво виражені аспекти, які можна розглянути в даній розвідці через призму життя і світогляду В. Ф. Войно-Ясенецького.

Книга “Я полюбив страждання” Войно-Ясенецького – це біографія, в якій можна спостерігати найбільший урок життя автора, спостерігаючи за перебігом подій та проходженням викликів, що поставали перед ним. Урок цей полягав у духовному зростанні через подолання цих складнощів [1]. Моментом, коли він обрав йти цією непростю дорогою, стало його рішення про те, що він не має права займатися тим, що йому подобається, а повинен вступити на медичний факультет, щоб згодом допомагати людям, що страждають. Він поставив благополуччя інших вище своїх уподобань, що є одним із перших проявів його моральної зрілості. Навчання для нього не було легким, але бажання полегшити біль інших було сильнішим, і згодом Валентин Феліксевич усвідомив, що саме в цьому і є його призначення. Протягом життя він допомагав кожному, хто потребував цього, незалежно від соціального та матеріального статусу пацієнта, при цьому під час першого заслання він з ранку до вечора лікував і проводив операції і не брав за це жодних грошей чи винагороди. За свої благородні та чисті вчинки Войно-Ясенецький здобув

повагу серед суспільства та став справжнім прикладом людського милосердя. Його старший син Михайло розповідав: “Батько працює вдень, ввечері, вночі. Вранці ми його не бачимо, він іде до лікарні рано. Обідаємо разом, але батько й тут залишається мовчазним, найчастіше читає за столом книжку” [1].

Паралельно із роботою лікарем-хірургом, Валентин Феліксович зацікавлюється богослов'ям, адже він був переконаний, що саме Бог направляє його. Приймавши священний сан, він почав привносити світло в маси за допомогою своїх проповідей. І саме за глибоку відданість Богу, Святителя Луку було тричі відправлено у заслання, зокрема: за те, що не приховував свої релігійні переконання; через свою приналежність до релігії, адже радянська влада пропагувала атеїстичну ідеологію; небажання відмовлятися від своєї віри. Гідно витримавши всі нелюдські умови, жорстоке відношення та постійні утиски, Войно-Ясенецький пройшов всі складні етапи життя.

Цікаво спостерігати також за відношенням Єпископа Луки до страждань. Він розглядає їх не лише як фізичний і емоційний біль, а як можливість до морального зростання, як необхідність на шляху до пізнання себе та зближення з Богом. Тобто складнощі, на його думку, нашою хвощують на роздуми над проблемами і їх причинами, змушують шукати сенс у допомозі іншим, у відносинах з суспільством, в особистому саморозвитку, а також спонукають до переосмислення цінностей, вибору нових цілей та усвідомлення внутрішніх мотивів. Таким чином страждання постають каталізатором змін, що призводить до зміцнення характеру і емоційної стійкості. Всі випробування, що поставали перед Войно-Ясенецьким, він сприймав спокійно, що вказує на його мудрість та смиренність.

Отже, якщо проаналізувати життя та професійну діяльність Валентина Феліксовича Войно-Ясенецького, то однозначно можна дійти висновків щодо необхідності наявності емпатії, самопожертви та смиренності перед складнощами, що є важливим аспектом для виховання та навчання сучасної молоді, зокрема студентів-медиків. Життя Войно-Ясенецького В. Ф. свідчить про те, як шляхом боротьби з труднощами можна досягти високих моральних принципів і навчитись глибокої відданості своїй справі, співчуття до пацієнтів і незламності перед викликами долі, а його погляди є прикладом, що допомагає майбутнім лікарям сформулювати етичні основи професійної діяльності і усвідомити важливість справжньої людяності в медичній сфері. Варто також зазначити, що взірець Войно-Ясенецького показує, як важливо зберігати духовність у професійній діяльності [2; 3], адже це дозволяє знаходити глибший сенс у роботі.

Література:

1. Святитель Лука (2012), *Я полюбил страдание. Автобиография*, Издательство: Голосеевская пустынь, 222 с.
2. Войно-Ясенецький В. Ф. (2010), *Дух, душа и тело*, ВД “Авіцена”, Київ, 208 с
3. Войно-Ясенецький В. Ф. (Святитель Лука) (2009), *Наука и религия*, ОАО “Симферопольская городская типография”, Симферополь, 160 с.